V E N D I M
Nr.13, datë 15.4.2003

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Fehmi Abdiu	Kryetar i Gjykatës Kushtetuese		
Zija Vuci	Anëtar i	“	“
Gjergj Sauli	Anëtar i	“	“
Alfred Karamuço	Anëtar i	“	“
Kristofor Peçi	Anëtar i	“	“
Kujtim Puto	Anëtar i	“	“
Xhezair Zaganjori	Anëtar i	“	“
Petrit Plloçi	Anëtar i	“	“
Sokol Sadushi	Anëtar i	“	“

me sekretare Arbenka Lalica, në datë 7.3.2003, mori në shqyrtim në seancë gjyqësore me dyer të hapura çështjen nr.18 Akti që i përket:

KËRKUES: NEVIT KUKA e XHEVAHIR HILA, përfaqësuar nga avokate Arta Danaj, me prokurë.

SUBJEKTI I INTERESUAR: PROKURORIA E PËRGJITHSHME, në mungesë.

OBJEKTI: SHFUQIZIMI SI ANTIKUSHTETUESE I VENDIMEVE NR.32, DATË 1.6.2000 TË GJYKATËS SË RRETHIT GJYQËSOR LIBRAZHD; NR.235, DATË 14.11.2000 TË GJYKATËS SË APELIT DURRËS DHE NR.145, DATË 21.2.2001 TË KOLEGJIT PENAL TË GJYKATËS SË LARTË.

Kërkuesit pretendojnë se të tre vendimet e gjykatave duhet të shfuqizohen si antikushtetuese për arsye se:

- Është shkelur parimi i mosrëndimit të pozitës së të pandehurit. Çështja është prishur nga Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë mbi rekursin e kërkuesit. Gjykata e Rrethit Gjyqësor Librazhd e ka dënuar të pandehurin Nevit Kuka për të njëjtën vepër penale, nga 13 vjet në 16 vjet burgim, duke shkelur nenin 425/3 të Kodit të Procedurës Penale.
- Në rekurs, ndonëse janë ngritur probleme ligjore që kanë të bëjnë me kualifikimin ligjor të veprës penale, çështja nuk është shqyrtuar në seancë gjyqësore, por në dhomën e këshillimit.

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoi relatorin e çështjes Sokol Sadushin, përfaqësuesen e kërkuesve, si dhe shqyrtoi çështjen në tërësi,

V Ë R E N:

Gjykata e Rrethit Gjyqësor Librazhd ka deklaruar fajtor Nevit Kukën dhe Xhevahir Hilën për veprën penale të vjedhjes me armë në bashkëpunim dhe në bazë të neneve 140, 25 të Kodit Penal i ka dënuar respektivisht me 13 dhe 12 vjet burgim. Gjykata e Apelit e ka lënë në fuqi vendimin e gjykatës së rrethit. Mbi bazën e rekursit të ushtruar nga të gjykuarit, Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë me vendimin nr.100, datë 10.3.1999, ka prishur dy vendimet dhe e ka kthyer çështjen për rigjykim në Gjykatën e Rrethit Gjyqësor Librazhd.

Me vendimin nr.32, datë 1.6.2000, Gjykata e Rrethit Gjyqësor Librazhd, ka dënuar Nevit Kukën dhe Xhevahir Hilën për veprat penale të vjedhjes me armë në bashkëpunim parashikuar nga nenet 140 e 25 të Kodit Penal, me 16 dhe 12 vjet burgim.

Gjykata e apelit me vendimin nr.235, datë 14.11.2000 e ka lënë në fuqi vendimin e gjykatës së shkallës së parë. Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë me vendimin nr.145, datë 21.2.2001, në dhomën e këshillimit, ka vendosur mospranimin e rekursit.

Gjykata Kushtetuese çmon se në shqyrtimin e kësaj çështjeje, vlen të trajtohet më gjerë pretendimi i kërkuesit për rëndim të pozitës së të pandehurit. Pozita e të pandehurit nuk mund të rëndohet nga gjykata që shqyrton ankimin e tij. Ky është një rregull që në doktrinë dhe në jurisprudencë njihet si parimi i mosrëndimit të pozitës së të pandehurit (reformatio in peius-lat). Mosrëndimi i pozitës së të pandehurit përmendet shprehimisht në legjislacionin tonë procedural penal dhe konkretisht në nenin 425 pika 3. Sipas këtij rregullimi ligjor, kur apelues është vetëm i pandehuri, gjykata nuk mund të caktojë një dënim më të rëndë ose t'i japë pafajësisë një shkak më pak të favorshëm nga ai i vendimit të apeluar. Në Kodin e Procedurës Penale, ka edhe një dispozitë tjetër, konkretisht neni 244 pika 3 që nuk lejon gjykatën që të caktojë një masë sigurimi më të rëndë se ajo e kërkuar nga prokurori.

Megjithëse Kushtetuta e Republikës së Shqipërisë dhe Konventa Europiane për të Drejtat e Njeriut nuk e përmendin në mënyrë të shprehur këtë parim, ai në vetvete e përmban dimensionin kushtetues. Gjykata Kushtetuese e konsideron zbatimin e parimit të mosrëndimit të pozitës së të pandehurit si një garanci më shumë për të gjykuarin, me qëllim që ai të realizojë në mënyrë efektive të drejtën për t'iu drejtuar me ankim gjykatës. E drejta për t'iu drejtuar gjykatës më të lartë merr rëndësi në një shoqëri demokratike, prandaj askush nuk mund ta humbasë këtë përparësi. Ekzistenca e këtij parimi i jep mundësi të gjykuarve që të mos heqin dorë nga garancitë që ofron Kushtetuta, vetëm nga frika se mund të dëmtohen rëndë interesat e tyre.

Parë nga ky këndvështrim, mosrespektimi i reformatio in peius do të përbënte njëkohësisht cenim të thelbit të një gjykimi dhe në veçanti të së drejtës për një proces të rregullt ligjor, në kuptim të nenit 42 të Kushtetutës dhe të nenit 6 të Konventës Europiane për të drejtat e njeriut.

Për rastin në shqyrtim, Gjykata Kushtetuese nuk konstaton shkelje të parimit të mosrëndimit të pozitës së të pandehurit. Çështja është dërguar në Gjykatën e Lartë mbi rekursin e ushtruar nga të gjykuarit. Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë ka arsyetuar në vendimin e tij se gjykatat e të dy shkallëve kanë shkelur rëndë rregullat procedurale, sepse kanë pranuar që të pandehurit të mbrohen nga i njëjti avokat, ndërkohë që ndërmjet tyre ka pasur papajtueshmëri interesash. Ky kolegj arsyeton se në rigjykimin e çështjes në themel gjykatat duhet të respektojnë rregullat procedurale dhe të kryejnë një hetim gjyqësor të drejtë dhe të bazuar.

Neni 425 pika 3 i Kodit të Procedurës Penale, ka të bëjë me kufijtë e shqyrtimit të çështjes nga gjykata e apelit dhe mosrëndimin e pozitës së të pandehurit e lidh me vendimin e apeluar. Kërkuesi pretendon se është rënduar pozita e tij nga gjykata e shkallës së parë, pasi çështja u prish dhe u kthye për rigjykim me vendimin e Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë. Në këtë rast, pretendimi i tij nuk mund të bazohet në kërkesat e pikës 3 të nenit 425 të Kodit të Procedurës Penale, pasi Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë gjatë shqyrtimit të rekursit nuk e ka vendosur apeluesin në ndonjë pozitë më të rëndë në raport me vendimin e gjykatës së apelit. Kjo dispozitë kërkon njëkohësisht nga gjykata që shqyrton ankimin që të ketë parasysh vendimin e apeluar. Në rastin konkret, kur çështja ishte paraqitur në Gjykatën e Rrethit Gjyqësor Librazhd për t'u shqyrtuar nga e para, e cila e dënoi të pandehurin Nevit Kuka me 16 vjet burgim, vendimi i apeluar nuk mund të merrej si referencë, sepse ishte i prishur.

Pretendimi i kërkuesit se gjykatat gjatë rigjykimit të çështjes kanë rënduar pozitën e të pandehurit duhet parë i lidhur ngushtë edhe me kërkesat e nenit 447 pika 2 të Kodit të Procedurës Penale. Gjykata e rigjykimit ka vetëm kufizimin që t'i përmbahet vendimit të Gjykatës së Lartë për çdo çështje të së drejtës që është vendosur në të. Kjo do të thotë se gjykata e rigjykimit për çdo çështje tjetër që nuk përmbahet në vendimin e Gjykatës së Lartë, është e lirë të vendosë vetë.

Nga shqyrtimi i rastit konkret nuk rezulton që gjykata e rigjykimit të mos u jetë përmbajtur çështjeve të së drejtës që arsyetohen në vendimin e Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë. Ajo ka evituar shkeljen procedurale lidhur me mbrojtësin, si dhe ka kryer një hetim në themel të çështjes, duke vlerësuar të gjitha rrethanat e kryerjes së veprës penale, pozitën e të pandehurve në të, kualifikimin ligjor të veprës së kryer, mbi bazën e të cilave ka vendosur dhe një masë dënimi. Nisur nga këto argumente, Gjykata Kushtetuese krijon bindjen se pretendimi për rëndim të pozitës së të pandehurit nuk është i bazuar.

Lidhur me pretendimin tjetër, sipas të cilit dhoma e këshillimit padrejtësisht nuk e ka kaluar çështjen për shqyrtim në seancë gjyqësore, Gjykata Kushtetuese çmon se nuk duhet pranuar. Pikësëpari, kërkuesi kishte detyrimin të parashtronte në kërkesën e tij dhe në seancë gjyqësore në Gjykatën Kushtetuese ato argumente që lidhen me shkelje të së drejtës për një proces të rregullt ligjor

nga ana e Dhomës së Këshillimit. Megjithatë, nga aq sa ka pretenduar ai për antikushtetushmërinë e vendimit të Dhomës së Këshillimit, Gjykata Kushtetuese është e mendimit se nuk është detyrë e saj të vlerësojë në rekursin e paraqitur ekzistencën e atyre shkaqeve që në fakt kanë të bëjnë me mënyrën e zgjidhjes së çështjes dhe jo me shkeljen e së drejtës për një proces të rregullt ligjor. Ky është një problem që u përket gjykatave të juridiksionit të zakonshëm dhe nuk mund të konfondohet me qëndrimin që ka mbajtur Gjykata Kushtetuese, kur ajo ka konstatuar në vendimet e Dhomës së Këshillimit moszbatim ose shkelje të parimeve esenciale që lidhen me të drejtën për një proces të rregullt ligjor. Aq më tepër që në rastin konkret kërkuesi, pretendimin për rëndim të pozitës së të pandehurit nuk është ngritur në rekursin drejtuar Gjykatës së Lartë, por vetëm në kërkesën drejtuar Gjykatës Kushtetuese.

Mbi bazën e arsyetimit të sipërpërmendur, Gjykata Kushtetuese arrin në përfundimin se kërkesa nuk përmban argumente që të vërtetojnë shkelje të së drejtës për një proces të rregullt ligjor e për rrjedhojë ajo nuk duhet pranuar.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë duke u bazuar në nenin 131 shkronja “f” të Kushtetutës, si dhe në nenin 72 të ligjit nr.8577, datë 10.2.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, me shumicë votash,

V E N D O S I:

- Rrëzimin e kërkesës.
- Ky vendim është përfundimtar, i formës së prerë dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.